

սումնասիրութիւնը յաջող է ընթանում, եւ տպագրւած գրքերը տալիս են շատ արժէքաւոր նիւթ, որը հարստացնում է մեր գիտութիւնը:

Վերջում հարկաւոր է մատնանշել երաժշտագէտ ՍՊԻՐԻԴՈՆ ՄԵԼԻՔԵԱՆԻ (այժմ մեռած) «Կոմիտասի ստեղծագործութեան վերլուծութիւնը» եւ «Հայ երաժշտութեան պատմութեան ակնարկը», Գ. ԼԵՒՈՆԵԱՆԻ «Հայ պարբերական մամուլն սկզբից մինչեւ մեր օրերը», Զ. ԿՈՐԿՈՏԵԱՆԻ «Խորհրդ. Հայաստանի բնակչութիւնը վերջին դա-

րում» (1831 - 1931) գրքերը: Հայ երաժշտութեան պատմութիւնը քիչ է ուսումնասիրւած, այդ իսկ պատճառով Ս. ՄԵԼԻՔԵԱՆԻ աշխատութիւնը արժէքաւոր գանձ է հանդիսանում ոչ միայն հայ երաժշտութեան, այլ նաեւ ընդհանրապէս երաժշտութեան պատմութեան տեսակետից: Հայերի մշակոյթի պատմութեան համար եւ որպէս տեղեկագիրք, այդ գիրքն անփոխարինելի է: Զ. ԿՈՐԿՈՏԵԱՆԻ գիրքը տալիս է Հայաստանի ազգաբնակչութեան անման հետաքրքրական պատկերը:

ՀԱՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿ

Ինչպէս քերթերի մէջ երեւցած ազդերից յայտնի է, ծանօթ բանասէր - լրագրող Հ. Մ. Պոտուռեանը ձեռնարկել էր «Հայ Հանրագիտակ» բառարանի հրատարակութեան: Այդ գործի առաջին պրակը արդէն լոյս է տեսել: Հանրագիտակին բաժանորդագրւել ուգողները կարող են դիմել հեղինակի հասցէին. — P. M. Bodourian, Frumoasa - Cluc, (Roumanie).

Նմոյշի համար մեզ ուղարկւած պրակը (16 էջ), որ պարունակում է Ա տառի առաջին մասը՝ մինչեւ Արիւ, կարող է վկայել, որ Հ. Պոտուռեանը խիստ անհրաժեշտ աշխատանքի է ձեռնարկել, միայն գործի լրջութիւնը պա-

հանջում է լինել աւելի բժախնդիր եւ ջոկել նիւթի արժէքաւորը անարժէքից: Ներքին չէ Հանրագիտակի մէջ տեղ տալ հանրային կարեւորութիւն չներկայա - ցնող «գործի մարդկանց» կենսագրութիւններին, առեւտրական յայտարարութեան ձեռով գովասանքներ շռայլել եւ դնել նրանց հասցէները: Հանրագիտակը հասցէագիրք չէ, ոչ էլ ռէֆլամի միջոց: Հանրագիտակի մէջ պէտք է տալ տեղեկութիւններ հանրային բնոյթ եւ արժէք ներկայացնող առումների եւ գործերի մասին: Այս է էականը: Եւ ջանալ, որ այդ տեղեկութիւնները լինեն նշուած եւ լրիւ. նմոյշ - պրակից դատելով, դժբախտաբար, գործը այս տեսակետից անքերի կարելի չէ համարել:

Լ. ԷՍԱՃԱՆԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Բանաստեղծ Լեւոն Էսաճանեանի մահւան տարեիցի առթիւ, հանգուցեալի յիշատակը յարգելու մտածումով, աքեմաբնակ մի խումբ հայ մտաւորա - կաններ որոշել են հրատարակել նրա անտիպ երկերի մի ժողովածու եւ այդ նպատակով կազմել են մի յանձնախումբ, «Պարբենոն» անունով, որի մէջ մտնում են Ա. Պետրոսեան, Գ. Լազեան, Վ. Դաբէսեան, Գ. Բաքադամեան

և Գ. Փափագեան: Հրատարակելիք գրքի հասոյթը պիտի յատկացւի բանաստեղծի գերեզմանի վրա շինելիք դամբանին: Յանձնախումբը կոչ է ուղղել հասարակութեան, որով բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւն է խնդրում: Դրամական ամէն առաքում կարելի է անել գանձապահ Գ. Փափագեանի հասցէով՝

Rue Stade, 62, Athènes (Grèce).